

Panaszok a fa és a szén folytonos drágulása miatt.

(Saját tudósítónktól.) Szokatlanul hamar és keményen köszöntött ránk a tél. Fűtőanyagokról kell most már gondoskodni azoknak is, akiknek nem jutott eddig előrelátó és gazdaságos beszerzésre, kellendő cikk lett, — akár csak a kenyér, — a fa és a szén. A szerkesztőséget a legkülönbözőbb panaszokkal ostromolják, a polgári elkeseredés teljes erejével a fa és szén ellen fordult. Bajos dolog a hozzánk érkezett panaszok özönének helyet adni. Majdnem valamennyi sérelmet elmondja az az irás, amely itt következik és a melyet bizonyára különösen megsziyelelnék úgy a hatóságok, mint a kereskedők:

Néhány nap óta van csak téli idő; alig egy hete, hogy a fagy pont felé jár a hőmérő, hogy újelenként dér ül a fákon és reggel nehéz köd fekszik a városra. A kalendárium szerint még csak ős volt, de már gyakran fagyvirágosak az ablakok és fűtés nélkül nem lehet ellenni. Megérkezett a téli szezon és egyes fa- meg szénkereskedők az idén sem mulasztották el, hogy gondosan előkészített munka után, fokozott akcióba lépjenek. Elvégre a társadalom már hónapok óta nyög a hallatlan élelmiszerujsora járma alatt; a megélhetési gondok folyton súlyosbodnak; ott tartunk, hogy pénzért sem lehet már tejet, tojást, kenyeret és cukrot kapni, ki veszi észre ilyenkor és ki meri szóvá tenni ezt a csekélységet, hogy a fa- meg a szénkereskedők is uzsoraárakat csinálnak és ezenkívül még tetemesen megadóztatják a fogyasztó közönséget, különféle elmésen kieszelt, jogtalan ürügyekkel.

Úgyesén és majdnem észrevétlenül kezdtek drágító munkásságukat egyes fa- és szénkereskedők. Eleinte csak fillérekkel emelkedett a fa ára és ezt nagyobb ugrásokkal nyomon követte a szén és a koks ár-emelkedése is. Másfél hónappal ezelőtt még 1 korona 20 fillérért lehetett vásárolni egy zsák fát. (Huszonöt kilót, ami békeidőben 50 fillér volt!) Vagyis már akkor a normális ártól több, mint 100 százalék volt a különbség. Hetenként aztán 4—6—8 fillérrel emelkedett a fa ára zsákonként; vagyis mázsánként 16—24—32 fillérrel. Ez így tartott vagy két hétig, akkor gyorsabb lett az emelkedés és ma már, mikor tényleg érezzük a tél közellétét, 1 korona 70 fillér a zsák fának az ára kis fás pineékben a detail árusoknál, az uzsora főfészkében, ahonnan a szegény ember vásárolja hatosonként a tüzelőanyagot. Rövid időn belül tehát ismét jó 30 százalékkal lett drágább a fa, vagyis kilója majd 7 fillérbe kerül.

Egyes kis- és a nagykereskedők azonban ezzel még nem elégszenek meg. Találnak módot arra, hogy még jobban kiszípolozzák a fogyasztó közönséget. Száraz fát ugyszólván sehol sem lehet kapni. Ennek következtében mázsánként 4—5 kilóval súlyosabb a fa, ami ismét négy-öttször hét fillér drágítást jelent. Ezenkívül vannak egyes kereskedők, akik úgy mérik a 25 kilót, 50, 100 kilót, hogy amikor a házhoz ér, 23 kiló, 46—47 kiló és 95 kiló lesz belőle. Ez ismét kétszer-öttször hét fillér drágítás, úgy, hogy nyugodtan meg lehet állapítani: 60—80 százalékkal drágult már eddig is, újabban, a tüzelőanyag.

A szénre és a kocszra ugyanez áll, csak természetes, hogy amikor a fa mázsánként belejön 7 koronába, akkor a szenet és a kocszot nem adják öt koronáért. Milyen jogon

merészeljen az a kiuzsorázott, nyomorgó, di-dergő fogyasztó olcsóbb tüzelőanyaghoz jutni. Ha a fa hét korona, a szén is meg a koks is annyi, sőt 7 korona 50 fillér. Aztán egy újabb ötlet: egy mázsánál kevesebb tüzelőanyagot — általános megállapodás folytán — nem szállítanak haza. Legalább egy mázsát kell venni, máskülönben a drága pénzért a hátán viheti haza az ember a fát és a szenet. Mire igazán tél lesz, majd dekánként árulják stanciliban a fát és a szenet; lehetőleg egy koronáért dekáját, vagy még annál is néhány grammal kevesebbet.

Nemzeti szolidaritás.

— A makói Vöröskereszt hangversenyén elmondta dr. Glatfelder Gyula megyéspüspök. —

— A háború katasztrófális erővel bizonyította be sok oly igazság erejét, mely a béke napjain már-már feledésbe ment. Az élet s a valóság talajától elszakadt szobatudósok ábrándjait elsöpörte s a régi, jól bevált igazságok érvényét megerősítette ez a vihar. A sok észbejuttatott igazság között talán legélelnekben lép az öntudatba a nemzeti szolidaritás tudata.

Évtizedek romboló munkája mind merészebben kezdte ki a nemzet fiainak egymásra utaltságáról és egymásért valóságáról ápolt elfogást, s követelte ennek helyébe az egyetemes emberiségnek, a világpolgárságnak hazához nem kötött törvényét. Nem a minden határokat átölelő emberszeretet leszmenye hevítette e mozgalom képviselőit, hanem az évezredek hagyományok és drága emlékek által megszentelt nemzeti összetartozás érzését kívánták a nép szívéből kiölni. A tudomány, az erkölcs, a vallás tulemelkedik a földrajzi és történelmi határokon, de egyikük sem kívánja a múlt és jelen szent törvényei által felmagasztosult nemzeti individualitást megszüntetni. De az egyetemes testvériséget tévesen magyarázó nemzetközi szociológusok nemcsak a népek keresztény értelemben vett testvérisülését sürgetik, hanem a nemzeti egyéniség határait rombolgatják s egy általuk elképzelt, de a valóságban soha még nem létesült és meg nem létesíthető világpolgárság eszméjével törekszenek a haza és nemzet fogalmát diszkreditálni. Ábrándos véleményükre alaposan rációfolt a háború. A haza és nemzet fogalma erősebbnek bizonyult minden nemzetköziségnél, s a népek áldozatkészsége nem üres fantomok, hanem évezredek valóságok és értékek szolgálatába állott.

A nemzeti szolidaritás érzete erősebb volt minden nivelláló szándéknál s a hazafias emlékek egészségesebbeknek bizonyultak minden szociológus ábrándnál. Képzeltető-e nemzeti szolidaritásnak nagyobb győzelme, mint aminőt aratott katonáink bajtársai egyetértésében és vérszövetségében? Szébb egyenlőség és testvériség, mint aminőt a táborban találhattunk, semmiféle világpolgári agitáció nyomán nem fakadt. Ezt az egységes vérforrasztotta össze s nem szavak és frázisok, ép azért erősebb és maradandóbb minden nemzetközi ábrándnál és önkényes felállításnál. Ha van eszme, melyet az élet igazol, úgy a nemzeti eszme, a nemzeti összetartozás érzete és törvénye oly szentesítést nyert százezrek vére hullásában, melynél döntőbb bizonyíték semmiféle törvény mellett nem szól.

S amint a harctéren vérrel írják meg a nemzeti összetartozás törvényének paragrafusait, úgy itthon szeretettel valószínűsítik meg a nagy törvény rendelkezéseit. A béke éveiben gyakran panaszkodtunk azon, hogy a nemzet fiai egymást meg nem értik.

Úgy éreztük, hogy az egyenlőség elvét csak a törvénykönyvek lapjaira s nem egyuttal a szívekbe írták s mintha a társadalmi ellentétek a felvilágosultnak nevezett XIX. és

XX. században élesebbek lettek volna, mint akár a középkorban.

Panaszkodtunk, hogy a kereszténység tana, mely az emberek testvériségét és Isten előtt való egyenlőségét hirdette, nem ment át a világ vérébe, sőt hogy még ugyanazon nemzet gyermekei sem ismerték egymást testvéreknek. Egy nagy katasztrófának kellett jönni, hogy egymásra utaltságnak gondolata érvényesüljön s a szolidaritás érzete ismét uralkodjék.

Ma látjuk, mily lélekemelő, mikor a főúrnő a szegény pór fiát szeretettel ápolja s a föld népe a munkásosztályokkal együtt a vezető társadalmi körök szeretetének melegét érzi s az együvé tartozásban, ugyanazon sors megosztásában megnyugvást, de egyuttal nagy erőt is talál. Nemcsak sebeket gyógyítanak, nemcsak könnyeket száritanak honunk jobblelkű leányai, mikor nagy önfeláldozással állanak a kórházak szolgálatába, hanem az egységnek, a lelki harmóniának, mely mostoha idők kedvezőtlen viszonyai között meglazult, teljesítenek megbecsülhetetlen szolgálatot s a jelen szenvedéseinek enyhítésében a megértéssel teli szebb jövő érdekében is fáradoznak.

S most új feladatot előtt állunk. A nemzeti szolidaritást, melyet hazánk fiai és leányai vérrel és szeretettel forrasztottak, áldozatkészséggel kell edzeni. A Kárpátokból nem magyar ajku, de magyar szívé honfitársak részéről kiáltás kél: segítsétek a lerombolt tüzhelyeket felépíteni. Kik szerencsésebb körülmények között éltek, siessetek a mostoha sors által meglátogatott kárpáti népeket lábraállítani. Ne csak azon lelkesedjétek, hogy e népek küzdelmén megtört a haza életére törő ellenség támadása, hanem érezzétek, hogy ez a kárpáti nép is a ti eszmétek hordozója, a ti jövőtök harcosa, az egységes magyar nemzet része, tehát gondoskodtok és áldozatkészségtek célja.

Mily erőt jelentene az Magyarországra nézve, ha a béke napjaiban is ugyanazzal az érdeklődéssel fordultunk volna a periferiák felé, mint amellyel odaszögezzük tekintetünket ma, amikor a vihar magyarázta meg nekünk, minő kincs számunkra határaink szegényes vidéke, de büszke vára.

Mily erőforrás lesz az, amikor a haza területén lakó minden polgár különbség nélkül fogja érezni a vele szolidaris nemzet gondoskodását és szeretetét. Ha az eddig talán nem történt meg, a nagy eseményekből okuljunk és siessünk segítségére azoknak, akiket a történelem, törvény és érzelem velünk összeköt, hogy együtt éljünk és haljunk. *Ne alamizsnát adjunk, hanem testvéri kötelességet teljesítsünk.*

És ne nyuljunk egyszerűen pénztárcánkba, hanem érezzük át, hogy akik ugyanazon nemzeti egységbe tartoznak, azoknak lelket kel egymással osztaniok s ebben a meggyőződésben, ebben a testvéri érületben teljesítse Csanádvármegye közönsége is a nemzeti szolidaritás közösségében vele egybeforrt szenvedő honfitársakkal szemben nagy-lelkien kötelességét.

S végül azt a gondolatot, amelyre a háború oly komor körülmények között tanított meg, — hogy egyek vagyunk — el ne veszítsük a remélt győzelem s óhajtott béke napjain. Eleget, sőt túlsokat civakodtunk mi magyarok. Alárendelt kérdések, muló ellentétek harcaiban nem ellenfelek, hanem valóban ellenségek álltak egymással szemben. Ha majd a győzelem napja felragyog s a nemzeti munka a gazdasági, szellemi és politikai élet ut-

Legénybucsu

Straus Oszkár híres operettjének kottája kapható

Várnay L.

könyv- és zenemű kereskedésében Kárász-utca 9. szám.